

Konference Bezpečná stavba 2012

4.11.2012, Zdroj: BOZPprofil (<http://www.bozpprofil.cz>)

Ve dnech 1. a 2. listopadu 2012 se v Olomouci v rámci Evropských týdnů bezpečnosti a ochrany zdraví při práci 2012 konal první ročník mezinárodní konference Bezpečná stavba, kterou uspořádalo Ministerstvo práce a sociálních věcí jako součást Evropské kampaně Zdravé pracoviště 2012 a 2013, ve spolupráci s občanským sdružením Společná vize, o.s., a společností Ecological Consulting, a.s. Přestože se jednalo o první ročník akce, byla svým rozsahem mimořádná.

Ve dvou jednacích dnech, v celkem 12 blocích se zastoupením českých i zahraničních řečníků, byly představeny pohledy jednotlivých účastníků výstavby, institucí státní správy, orgánů státního dozoru, profesních sdružení a sociálních partnerů na otázky související s BOZP ve stavebnictví. Došlo tak k výměně praktických zkušeností a poznatků o úrovni bezpečnosti práce a ochrany zdraví a vytyčení základů společného postupu při řešení obtížných bránících jejich řádnému zajištění na stavbách. Konference se usnesla na několika závěrečných, z nichž hlavním bylo **ustanovení pracovní skupiny**, která se zasadí o legislativní zakotvení zapojení koordinátora BOZP do přípravy stavby už v projekční fázi, a připraví návrh jasně vymezeného obsahu plánu BOZP naší legislativou, včetně určení osob, které jsou za jeho zpracování a dodržování zodpovědné.

Konference začala ve čtvrtek 1. listopadu v 9 hodin, úvodní slovo pronesl a moderátorem celého prvního dne byl **JUDr. Pavel Dvořák**, vedoucí oddělení bezpečnosti práce Ministerstva práce a sociálních věcí. Po **JUDr. Dvořákovi** přivítal účastníky také **Ing. Bořivoj Minář** předseda představenstva Krajské hospodářské komory Olomouckého kraje.

První jednací blok **LEGISLATIVA EU A ČR** začal přednáškou **Legislativní zázemí pro bezpečnost a ochranu zdraví při práci v ČR**, kterou přednesl **JUDr. Jiří Vaňásek**, ředitel odboru služeb trhu práce Ministerstva práce a sociálních věcí. V ní zdůraznil význam a úlohu koordinátora BOZP jako nezávislého odborníka, dbajícího v rámci realizace stavby o bezpečnost všech osob, které se po staveništi pohybují, a to zejména ve světle toho, že 50 % pracovní úrazovosti u nás připadá na oblast stavebnictví. Dále **JUDr. Vaňásek** zmínil výzkumné projekty zadané v uplynulém období MPSV pro snížení úrazovosti právě v oblasti stavebnictví, jejichž výstupem byla mj. příručka MPSV **Bezpečnost práce ve výškách a nad volnou hloubkou**. **JUDr. Vaňásek** také seznámil s výsledky kontrolní činnosti orgánů státního dozoru – především inspekce práce, a poukázal na preventivní význam sankcí. Přednáškou **Legislativní zázemí pro bezpečnost a ochranu zdraví při práci v SR**, pak **Ing. Dušan Adamček**, ředitel ochrany práce Ministerstva práce, sociálních věcí a rodiny SR, přiblížil stav legislativy, upravující BOZP na Slovensku.

O **Profesní kvalifikaci a odborné způsobilosti ve stavebnictví** promluvil **Ing. Karel Škréta** z Výzkumného ústavu bezpečnosti práce, v.v.i. O odborné způsobilosti přitom hovořil jako o „formálním důkazu“ profesní kvalifikace a zdůraznil, že pro téměř každou činnost platí, že odbornost a bezpečnost jsou dvěma stranami téže mince. Stavbu charakterizoval jako pracovní prostředí specifické pestrá paleta rizik proměnných v čase. Právě koordinátor BOZP by měl být tím, kdo spojí znalost dílčích odborností jednotlivých stavebních profesí pod společný jmenovatel bezpečnosti. Také proto by měl mít možnost ovlivňovat stavbu již ve fázi projektové přípravy. Dále **Ing. Škréta** hovořil o některých ustanoveních zákona č. 309/2006 Sb., který tím, že hovoří o zatím blíže nespecifikovaných tzv. zvláštních odborných způsobilostech, poskytuje prostor pro budoucí rozvoj odborných způsobilostí u činností, které z důvodu zvýšené rizikovitosti vyžadují prokázání určité úrovně profesní kvalifikace. Jedná se například o instruktory lešenářské techniky, obsluhy motorových pil, obsluhy stavebních strojů, nebo specialisty výškových prací, jejichž odbornou způsobilost v současnosti upravují buď zastaralé vyhlášky, nebo dílčí a ne vždy sourodé odkazy různých předpisů. Nová pravidla pak **Ing. Škréta** doporučil vytvořit s využitím ustanovení zákona č. 179/2006 Sb., o dalším vzdělávání.

Na téma prokazování odborné způsobilosti a profesní kvalifikace navázal **Mgr. Martin Sycha**, odborný pracovník odboru dalšího vzdělávání Ministerstva školství, mládeže a tělovýchovy, příspěvkem nazvaným **Zákon č. 179/2006 Sb., a profesní kvalifikace v Národní soustavě kvalifikací v ČR**. Systém národní soustavy kvalifikací řeší uznávání výsledků neformálního vzdělávání (kvalifikace skrze praxi), a v naší legislativě je upraven *zákonem č. 179/2006 Sb.*, systémově proveden v Národní soustavě kvalifikací a procesuálně dovršen propojením jednotlivých dílčích položek Národní soustavy kvalifikací do celků jednotlivých Profesních kvalifikací. Systém umožňuje, aby ten, kdo nemá patřičné formální vzdělání, ale dosáhl odpovídající kvalifikace pracovní praxí, měl možnost před autorizovanou komisí doložit, že danými dovednostmi skutečně disponuje, a mohla mu být přiznána tzv. Úplná profesní kvalifikace ve smyslu § 4 *zákona 179/2006 Sb.* Z hlediska BOZP je významné, že byla schválena kvalifikace Technik BOZP a do konce roku 2012 bude podobně schválena ještě kvalifikace Manažer BOZP. Celkem už v ČR zkoušku z národní kvalifikace složilo v různých oborech činností 60 000 osob, což je cca 1 % práce schopné populace. Také navazující příspěvek **Projekt Národní soustavy kvalifikací v ČR (I. a II.) a Národní soustavy povolání v soustavě kvalifikací v ČR**, přednesený **Ing. Martinem Buňkou** ze společnosti Trexima, se týkal Národní soustavy kvalifikací. **Ing. Buňka** představil NSK a NSP jako nástroje, jejichž pomocí mohou pracovníci rychle a efektivně reagovat na požadavky trhu práce.

Druhý jednací blok nesl název **PRÁVNÍ ÚPRAVA KOORDINÁTORA BOZP NA STAVENÍŠTI VE VYBRANÝCH ČLENSKÝCH STÁTECH EU** a zahájil jej pan **Philip Baker**, předseda pracovní skupiny ISHCCO přednáškou **Informace ISHCCO – systém certifikace pro koordinátory bezpečnosti práce a eliminace rizik v projektové fázi**. V ní představil systém celoevropské certifikace koordinátorů bezpečnosti práce a eliminace rizik, a informoval o průběhu jeho vytváření. Po něm vystoupil **Ing. Vladimír Havlena**, předseda České společnosti stavebních koordinátorů, a v příspěvku **Informace z jednání OSHCCO a činnost ČSKK v této mezinárodní organizaci** popsal, jak si v celoevropském srovnání stojí čeští uchazeči o celoevropskou certifikaci. Přitom zmínil, že i když začíná být cítit tlak na růst úrovně odbornosti koordinátorů, mnoho uchazečů o certifikaci se stále jen slabě orientuje v technologických postupech, má nedostatky v legislativě a nízkou schopnost reakce na změny. Přitom znalost legislativy a technologií by měla zakládat autoritu koordinátora u ostatních účastníků výstavby.

Třetí jednací blok byl věnován **INSPEKCI PRÁCE V EU. Pohledem na úroveň bezpečnosti práce na stavbách ze strany kontrolních orgánů ČR** jej otevřel náměstek generálního inspektora práce ČR, **Ing. Jiří Macíček**. Ten informoval o kontrolní činnosti SÚIP ve vztahu k bezpečnosti práce na stavbách: SÚIP se tradičně zaměřuje na kontroly bezpečnosti u malých zaměstnavatelů a při práci ve výškách. Nejčastějšími a nejvýznamnějšími nedostatky pak bývají: nedoručení oznámení o zahájení prací, absence plánu BOZP a nestanovení koordinátora BOZP u staveb, kde působí více dodavatelů, a koordinátor by tedy měl být přítomen. Po **Ing. Macíčkovi** vystoupil **JUDr. Rudolf Kubica**, hlavní inspektor IP Žilina, z Národního inspektorátu práce SR, aby seznámil s pohledem inspekce na **Úroveň bezpečnosti práce v SR**. V rámci tohoto bloku pak ještě **Ing. Roman Řezáč** z ředitelství Technické inspekce České republiky hovořil o **výkonu dozoru TIČR nad bezpečností VTZ** a **Ing. Radim Mžyk** za Český báňský úřad přiblížil pohled báňské správy na bezpečnost na stavbách spadajících co do dozoru do gesce báňské správy a některých jejich specifikách. Pan **Vojtěch Eliáš**, oblastní inspektor BOZP z Odborového svazu stavba ČR představil **Zkušenosti zástupců zaměstnanců s bezpečností práce na stavbách** a srovnal úrazovost ve společnostech s dozorem odborové organizace a bez něj.

Závěry konference Bezpečná stavba 2012

1. Návrh na vznik **pracovní skupiny** k projednání záležitostí, které byly předmětem jednání konference. Členy skupiny by byli ČSSI, ČKAIT, MPSV, Společná Vize, Svaz podnikatelů ve stavebnictví, SUIP, Hospodářská komora ČR.
2. Zpracování a odsouhlasení návrhu na **metodik** (doporučení) pro zadavatele staveb, týkající se:
 - a) **počtu koordinátorů** na stavbě podle charakteru stavby, rizikovitosti, doby trvání apod.,
 - b) četnosti návštěv koordinátora a hodinová náročnost jeho činnosti do katalogu,
 - c) ohodnocení zpracování **plánu BOZP** koordinátorem při přípravě projektové dokumentace (bude se dále upravovat při realizaci stavby) za účelem dostatečného ohodnocení činnosti koordinátora při přípravě plánu BOZP.
3. Návrh **novely zákona č. 251/2005 Sb., o inspekci práce** – sankcionování zadavatele staveb za nedodržování povinnosti §14 a §15 zák. č. 309/2006.
4. K **novele zákona č. 309/2006 Sb., k §10** vést odbornou diskuzi se závěry na zákonné předpoklady odborné způsobilosti koordinátora (délka odborné praxe obecně a pro absolventy vysokých škol stavebního směru).
5. K diskuzi o obsahu **zásad plánu BOZP** popřípadě jejich podrobnější rozvedení v nařízení vlády v minimální požadavky na zpracování plánu BOZP.
6. K **novele zákona č. 309/2006 Sb., §16 písm. a)** precizovat v tomto ustanovení povinnost zhotovitele doložit, že informoval koordinátora o způsobu provádění stavby tj. o používaných technologických a pracovních postupech a z toho vyplývajících rizicích (nestačí seznámení s riziky a platnými právními předpisy, které se k nim vztahují) zavedení pojmu PBPP „**POSTUP BEZPEČNÉHO PROVÁDĚNÍ PRACÍ**”
7. Doporučit koordinátorům v rámci jejich oprávnění, **jak prokazatelně upozorňovat zhotovitele** na porušování zásad BOZP zhotoviteli stavby.
8. Konference vyjádřila podporu stavebníkům – zadavatelům staveb a jejich požadavků na provádění stavby **bezpečným způsobem** jako standardu v rámci obchodních podmínek.
9. Konference vyzvala Ministerstvo práce a sociálních věcí k zadání rozpracování kritérií na soutěž „**BEZPEČNÁ STAVBA**” pro rok 2013.

Dalším jednacím blokem byla **VÝCHOVA A VZDĚLÁVÁNÍ ODBORNÍKŮ NA STAVENIŠTI V BOZP**. Zde hovořili nejdříve *doc. Ing. Pavel Svoboda, CSc.*, vedoucí Katedry technologie staveb **Stavební fakulty ČVUT Praha**, který představil tamní studijní obor „L“ v jehož rámci je vyučován i Project management a TZB, a s nimi řada bezpečnostních témat. Po něm představil *doc. Ing. Vít Motyčka, CSc.*, Ústav technologie, mechanizace a řízení staveb **Stavební fakulty VUT Brno**, *doc. Ing. Karel Kubečka, PhD.*, **Stavební fakultu VŠB – TU Ostrava**, *doc. Ing. David Řehák, PhD.*, **Fakultu bezpečnostního inženýrství** také na VŠB-TU a nakonec *prof. Ing. Hana Pacianová* studijní programy na **Technické univerzitě v Košicích**.

Poslední blok prvního jednacího dne byl věnován **ODBORNÝM ORGANIZACÍM** a v jeho rámci vystoupil *Ing. Jindřich Pater*, místopředseda České komory autorizovaných inženýrů a techniků

činných ve výstavbě, o **Úrovní bezpečnosti práce na stavbách z pohledu ČKAIT**. Uvedl, že ČKAIT se do řešení oblasti BOZP na stavbách zapojuje stejně aktivně jako u jiných požadavků na stavby daných evropskými směrnici a zakomponovaných do stavebního zákona. V souvislosti s vymezením koordinátora BOZP však upozornil na několik obtíží, zejména nízkou kompatibilitu *zákona č. 309/2006 Sb.*, se stavebním zákonem, absencí stanovení minimálních požadavků na rozsah a obsah plánu BOZP, absencí určení, kdo může či musí zpracovávat plán BOZP a jednoznačného určení, zda musí být plán BOZP zpracován již pro přípravu stavby i některé další, týkající se například kvalifikačních požadavků na koordinátora BOZP oproti profesním kvalifikacím jiných účastníků výstavby.

Po jednání prvního dne se konal Společenský večer. Ten byl zahájen rautem generálních partnerů, následovalo vystoupení skupiny Beatles revival a vyhlášení výsledků fotografické soutěže Bezpečná stavba 2012 a

jejího dalšího ročníku a prezentace soutěže Profesionál BOZP.

Mottem druhého jednacího dne, byly **PŘÍKLADY SPRÁVNÉ PRAXE V ČR I EU**. Úvodní slovo si vzal Bc. Jiří Svoboda, který druhým dnem účastníky provázel. Po zahájení přivítali posluchače *RNDr. Bc. Jaroslav Bosák, MBA*, ředitel společnosti Ecological Consulting a.s. Po něm slovo převzal nejdříve *Bc. Vladimír Mílek*, předseda pořádajícího sdružení Společná vize, aby hovořil o **Zkušenostech s činností koordinátora BOZP z pohledu o.s. [SPOLEČNÁ VIZE v ČR](#)** a krátce představil cíl činnosti tohoto sdružení: za pomoci osvěty, vzdělávání na společných seminářích, workshopech a konferencích, zvyšovat úroveň bezpečné práce na staveništi, a zasadit se společným postupem ve stavební praxi k vytvoření standardu pro metody a činnosti koordinátora BOZP na staveništi, zpracování plánu BOZP a provedení stavebníka (investora, zadavatele stavby) od záměru výstavby, přes bezpečnou realizaci až po užívání a údržbu objektu. Po *Bc. Mílkovi* pak *Ing. Ján Donič*, předseda sdružení Společná Vizie v SR, hovořil o zkušenostech a dosavadních úspěších Společné vize na Slovensku.

První blok druhého jednacího dne nesl název **PRÁVNÍ VZTAHY VE STAVEBNICTVÍ**. Příspěvkem **Aktuální informace o zákoně o veřejných zakázkách** jej zahájil *Ing. Jiří Košulič*, generální ředitel společnosti RTS a.s., a předseda Svazu podnikatelů ve stavebnictví a jeho příspěvek se týkal hlavně neukotvenosti plánu BOZP v požadavcích na projektovou dokumentaci, jak je stanovuje zákon o veřejných zakázkách.

Další přednášející, **JUDr. Stanislava Moravcová**, productmanager odboru pojištění za škodu v České pojišťovně, a.s., vystoupila s poměrně dramatickým příspěvkem o současném **stavu legislativy k odškodňování úrazů**. Informovala o nejistotě, která panuje ohledně nového znění zákona o úrazovém pojištění, jehož účinnost byla několikrát posunuta. V době konání konference nebylo jasné, jaká úprava bude pro úrazové pojištění platit od ledna roku 2013.

Další blok byl nazván **PROJEKTANTI A JEJICH NEZASTUPITELNÁ ÚLOHA V BOZP**. V příspěvku **Náklady na BOZP v rozpočtech**, popsal **Ing. Petr Vašina**, obchodní ředitel VPÚ DECO PRAHA, a.s., a předseda České komory stavebních ekonomů situaci, kdy je v projektové dokumentaci jen málokdy počítáno s BOZP, a když je, zpravidla zde uvedené náklady dosahují jen zlomku nákladů které by projekt reálně vyžadoval, aby mohla být bezpečnost při realizaci projektu skutečně adekvátně zajištěna. Koordinace BOZP se pak v praxi řeší až ex post. Přitom už samotné vypracování projektu by mělo být koordinováno z hlediska bezpečnosti, tak, jak je to běžné v zahraničí. V této souvislosti zmínil **Ing. Vašina** projekt rekonstrukce Národního Muzea v Praze, který byl díky osvícenosti investora připraven tímto způsobem. Dále představil nově zavedené položky katalogu 800-0 VRN na koordinátora a plán BOZP na staveništi.

V diskusi k příspěvku **Ing. Vašiny** padnul návrh na zřízení pracovní skupiny, která by určila standardní časové dotace na koordinaci bezpečnosti na stavbě v závislosti na jejím rozsahu tak, aby s nimi muselo být závazně počítáno už ve fázi projektové přípravy a zapojení koordinátorů do ní – apel na SÚIP a na MPSV.

Další **Pohled projekční kanceláře na dodržování povinností z hlediska BOZP** přidal **Ing. Pavel Krejčí**, vedoucí ateliéru silnic a dálnic III. HBH Projekt spol. s.r.o., který celou problematiku pojednal s ohledem na specifika daná vyhláškou 146/2008 Sb., o projektové dokumentaci dopravních staveb.

O nutnosti vstupu koordinátora BOZP již do fáze přípravy projektu stavby hovořil **Ing. Mojmír Klas, CSc.**, v přednášce **Zádržné systémy na střechách**, který poukázal na to, že u většiny dnes prováděných staveb není počítáno s jejich následnou bezpečnou údržbou, jakožto součást bezpečného užívání, jak to od návrhu stavby požaduje **vyhláška č. 268/2009 Sb. o technických náležitostech staveb**. Na to navázal **Vladimír Pospíšil**, předseda představenstva společnosti Moravia Spectrum a.s., který hovořil o systému **Záchrany osob po pádu z výšky**, po jejich zachycení zádržným systémem.

V jednacím bloku **Příklady správné praxe činnosti koordinátora BOZP na staveništi a zpracování PLÁNU BOZP** zazněly prezentace **Ing. Marka Rolínce Správná praxe činnosti koordinátora BOZP v JE Mochovce** a **Pohled na úroveň BOZP** ve firmě představil také **Ing. Libor Mikulica**, vedoucí odboru bezpečnosti a životního prostředí ze společnosti RWE Distribuční služby, s.r.o., Jihomoravská plynárenská, a.s.

V dalším bloku **ZHOTOVITELÉ STAVEB A JEJICH POHLED NA POŽÁDA VKY A ÚROVEŇ BOZP** představili přístup svých společností k bezpečnosti **Ing. Kamil Ganzar**, projektový ředitel, Gemo Olomouc, spol. s.r.o., **Ing. Juraj Novodomec**, ředitel odboru BOZP, SKANSKA a.s., společně s panem **Hendrikem van Brenkem**, ze Skanska USA, **Ing. Radek Turín** z OHL ŽS a.s., demonstračním videem o stavbě železničního uzlu v Přerově, včetně vysouvání mostovky přes řeku Bečvu, **Ing. Jiří Zondlak** se pak podělil o své zkušenosti koordinátora BOZP na rozsáhlém projektu stavby luxusního hotelu Peninsula v centru Paříže a **Ing. Ewelina Nowacińska**, o své zkušenosti s koordinací bezpečnosti na dopravních stavbách v Polsku a **Ing. Pavel Bouda** ze společnosti ČEZ o praxi koordinace BOZP na stavbách v zařízeních společnosti ČEZ.

Posledním blokem konference pak byla **ÚDRŽBA STAVBY – FACILITY MANAGEMENT**, v jehož rámci promluvil poslední řečník celé konference pan Ing. Vladimír Svoboda, z české pobočky asociace IFMA, o životním cyklu stavby a místě bezpečné údržby v rámci tohoto cyklu.

Konference **Bezpečná stavba 2012** byla mimořádnou akcí nejen co do rozsahu, počtu posluchačů a řečníků, ale také z hlediska množství odborných názorů, které v průběhu obou jednacích dnů zazněly. Závěry dávají najevo, že v ČR vzniklo silné sdružení všech stran zúčastněných ve výstavbě, které mají zájem řešit v mnoha ohledech nejednoznačnou situaci ohledně úpravy BOZP na staveništích.